

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ו' כסלו תשפ"ד | דף היומי בבלי: ב"ק יז | עמוד היומי: ברכות יט.
דף היומי בהלכה: קע"ח ב'.
מוסר: אהבת חסד - 'אחר כך ביקש אברהם אבינו' עד 'כתבו הספרים'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער השקר "ויש בענין השקר" עד שער האמת "אמר החכם"

**נכנסנו בשערי בית האבות. מיד כשעוברים את
השערים ונכנסים אל הלובי, מרגישים כמו בעולם אחר
לגמרי, ציר הזמן כאן שונה ואיטי יותר, כל האווירה
אחרת. כאן אין מקום לחיים הסוערים שבחוץ**

הרב ישראל היימן מספר על ה'מזמור לתודה' למחרת הביקור בבית האבות

התעלמתי מהתחושות ושעה ארוכה של דיבור בדברי תורה
הלכה אגדה ומוסר עברה עלינו בנעימים. היה ניתן לחוש שזה
מחייה אותו ממש.

קצת לפני שהלכנו הוא ביקש מאיתנו רק עוד דקה אחת
להקשיב. הוא דיבר באיטיות ובחיתוך מינימאלי של המילים.
יש ווארט אחד שאני אומר לכל מי שבא לבקר אותי לפני
שהוא הולך. אני רוצה שגם אתם תשמעו אותו.

רחל אימנו עוברת שנים של עקרות נוראה, מי שלא יודע מהו
סבל של שנות עקרות לא יכול להבין את זה. זהו סבל מתמשך
בלתי נתפס! בפרט שאחותה/צרתה מגדלת את ילדיה שנולדים
שנה אחרי שנה.

רחל מתפללת בכל עוז, היא קורעת שערי שמים ובסוף נושעת.
נולד לה תינוק קטן.

היא קוראת לו יוסף לאמור "אסף אלוקים את חרפתי". כלומר:
אם עד היום אם היה נשבר משהו בבית היו מאשימים אותי, היום
כבר יש את מי להאשים... אם עד היום כשהיו נעלמים דברים
מהבית היו חושבים שאני לקחתי או אכלתי, היום ניתן להאשים
כבר את הילד...

לא נראה לכם מוזר? על זה היא מודה לה? על אסף אלוקים
את חרפתי??

שנים של עקרות ותפילות, סבל ותחינות, נגמרו היום בלידת
יוסף הצדיק. ברוח קדשה היא בוודאי ידעה את זה שיוסף הוא

שעת ערב מוקדמת. על הצג חבר יקר. הוא שואל אם אני מוכן
להשתתף איתו בדבר מצווה ולבוא לבקר יהודי תלמיד חכם גדול
בשנות הארבעים לחייו שנמצא ל"ע בבית אבות.

לא הבנתי, שאלתי אותו. בגיל ארבעים בבית אבות?
שלא תדע מצרות, הוא עונה לי. היהודי היקר הזה חלה בגיל צעיר
במחלת ניוון שרירים נדירה. הוא אמנם בגיל ארבעים ומשהו, אבל
סיעודי כמו זקן מופלג. המחלה כבר לא תוקפת אותו וב"ה נעצרה
ההידרדרות, אבל כנראה עד סוף ימיו הוא יצטרך להיות סיעודי.
אשפזו אותו בבית אבות כדי שיוכלו לטפל בו כדבעי ובאווירה חרדית
נו, ארזתי את עצמי ונסעתי יחד עם ידידי לבקר את אותו
תלמיד חכם.

נכנסנו בשערי בית האבות. איך שעוברים את השערים
ונכנסים אל הלובי, אתה מרגיש כמו בעולם אחר לגמרי, ציר הזמן
כאן שונה ואיטי יותר, כל האווירה אחרת. כאן אין מקום לחיים
הסוערים שבחוץ. קשה מאד לתאר את האווירה במילים...

חיכיתי בלובי כשידידי הלך להביא את אותו יהודי מהחדר. היה
לי זמן להביט מסביב ולהיכנס לאווירה. כל זה התגמד כשנפגשתי
עם יהודי יקר בן ארבעים שאמור להיות עכשיו באיזה כולל ערב
או בחיק משפחתו, אולי משיב בישיבה או באמצע שיעור דף
היומי. במקום זה הוא יושב כאן על כיסא גלגלים בקושי יכול
לזוז או לדבר וזקוק לטובות האנשים שסביבו על כל צעד ובכל
פעולה פשוטה.

ממני ניתן לקחת מוסר. המשיך אותו תלמיד חכם בשקט. אנשים מסתובבים וחווים ניסים ונפלאות. הם גם מודים על זה לקב"ה "על ניסוך שבכל יום עימנו". אבל הם שוכחים להודות על זה שבגיל ארבעים הם יכולים להזיז ידיים ורגליים וללכת לקניות או לאכול בכוחות עצמם... מי שרואה אותי מבין שזה לא מובן מאליו!

אני מרגיש, סיים האיש, שזו השליחות שלי. להפיץ את היסוד הזה. שאנשים יתחילו לחשוב על החיים הפשוטים ולא לקבל אותם בשוויון נפש אלא להודות ולהלל על כל מה שנראה להם מובן מאליו.

תצאו מפה לעולם הגדול ותפרסמו את זה לכולם. יצאנו משם עם דמעות בעיניים. בדרך חזור עמדה שתיקה ברכב. שנינו ניסינו לחשוב על כל הפרטים הקטנים שמרכיבים את החיים שלנו. ממש על הכל. זה בלתי נתפס כמה פרטים כאלו יש!! למחרת המזמור לתודה שלי היה אחרת...

התשובה לעשיו ועכשיו יעקב יכול לצאת ולהילחם בו. שבעתיד יוסף יתעלה לדרגת אבות ושני בניו יהפכו לשבטים בעצמם 'כראובן ושמעון יהיו לי'. היא בוודאי ידעה מה המשמעות של יוסף הצדיק ומידת יסוד שהיא זכתה להביא לעולם.

והיא מודה לה' על הבושה שאולי תהיה שנפתרה? זה מה שעומד לה בראש???

אלא התירוץ הוא פשוט.

אכן, וודאי שרחל ידעה את העוצמה שטמונה בלידת יוסף הצדיק. היא בוודאי הודתה על הכל, גם מה שאנחנו לא יודעים. אבל את ההנצחה של ההודיה היא בחרה לתת על שם הדברים הפשוטים! להראות לכולם שגם כשיש ניסים גדולים ועצומים אסור לשכוח את הדברים הפשוטים!

אסור 'לאבד את הראש' עם כל הדברים הענקיים שהקב"ה עושה לנו ולשכוח להודות על החיים עצמם. לא לשכוח את 'על כל נשימה ונשימה' בתוך כל הדברים הגדולים.

ויהי היום, ירד שלג כבד מהסוג שכל הילדים מחכים לו, והגיעו רק שלושה ילדים לכיתה. הילדים הבינו שכשר' שלמה היימן יראה את המצב הוא כבר לא ימסור את השיעור, והנה הדלת נפתחת..

רבי אברהם מרדכי מלאך עם סוד ההצלחה למחנכים

עם הפני ה'הושע וה'קצות', ועם כל ההתלהבות. הילדים מסתכלים בפליאה, תעשה לנו טובה, בשביל מי ובשביל מה? וזה לא סתם, כי ר' שלמה לא היה אדם בריא, הוא היה בבחינת 'ונפשי יצאה בדברו', וכשדיבר זה היה ממש על חשבון הבריאות שלו. היה קורה גם שהוא התעלף בשיעור.

והיום כמעט ולא באו ילדים, והשלושה בקושי מקשיבים, יש שלג... למה למסור כזה שיעור רציני? אחרי השיעור שאל אותו אחד הילדים, 'כבוד הרב, בשביל מי זה היה, וכי לא ראית שיש רק שלושה ילדים? בשביל ילדים כה מעטים מספרים סיפור או אומרים להם ללכת הביתה וזהו זה?'

ור' שלמה היימן אמר, 'האם ראיתם שיש רק שלושה ילדים? אני ראיתי כיתה מלאה לגמרי, אני לא ראיתי שלושה ילדים, אני ראיתי שלושה אבות שיהיה להם עשר ילדים וגם להם יהיה עשרה ילדים, נכדים ונינים. לא היתה אפשרות להכניס לשם סיכה! והייתי צריך ממש לצעוק, הייתי צריך למסור לכל כך הרבה דורות, וככה מסרתי את השיעור.'

את זה סיפר המלמד שם, ושאלו אותו, 'נו, סיפור יפה, זכותו יגן עלינו, אבל איך זה עונה על מה ששאלנו?'

אמר להם המלמד, 'רבתי אני הייתי אחד משלושת הילדים בכיתה וראיתי במוחש איך הוא מסר את השיעור, איך המלמד

מספר מגיד המישרים הנודע הרה"ח רבי אברהם מרדכי מלאך שליט"א:

בלייקווד מתגורר מחנך יקר, מחשובי המחנכים בעיר, מלמד מיוחד שההורים פשוט נלחמים שהילדים שלהם ילמדו בכיתה שלו. מה מיוחד בו? אומרים שיש לו מסירות מיוחדת לכל ילד, אין ילד שסתם מעביר את השנה, הוא משקיע כוחות בכל ילד, עם הרבה סבלנות. פעם היה סימפוזיון, ובו שאלו אותו עצות וטיפים. באחת השאלות שאלו אותו, 'אתה הרי נחשב כמלמד המיוחד של כל השכונה, אולי תגלה לנו מה הסוד שלך, במי אתה תולה את זה, באיזה ספרים קראת, אצל מי למדת?'

והוא ענה להם. 'אספר לכם סיפור, בישיבה תורה ודעת היה הגאון המפורסם רבי שלמה היימן, מגיד שיעור נודע, שהיה מוסר שיעורים עם כל הברען. ויהי היום, והיתה סופת שלג כבדה מהסוג שכל הילדים מחכים לה, והגיעו רק שלושה ילדים לכיתה. הילדים מסתכלים אחד על השני וזה כבר געוואלדיג, כי הם כבר מבינים שכאשר ר' שלמה היימן יראה את המצב הוא כבר לא ימסור את השיעור, וכנראה יחזור איתם על שיעורים קודמים או הוא יספר סיפורי צדיקים.'

אבל לא. הדלת נפתחה ור' שלמה נכנס עם כל ערימת הספרים שלו כמו כל יום, והוא פותח את הספרים ומתחיל למסור עם כל הברען. התחיל את השיעור עם הרשב"א וריטב"א, ואז המשיך

איזה סבא... הילד הזה יום אחד יהיה סבא וישב בשמחות מוקף בעשרות נכדים..
זהו סוד ההצלחה!

(ע"פ 'אסדר לסעודתא')

נכנס לכיתה והוא לא רואה שם ילד אלא הוא רואה סבים ונינים,
- אני כבר לא מסוגל לראות אצלי ילדים בכיתה כמו ילדים, אני רואה דורות אצלי בכיתה!
כשאתה אומר לילד 'תלך מפה' תזכור שאתה מדבר עם

אני יושב בסלון ביתי ומכין את השיעור. עברה שעה ופתאום אני שומע רעשים של מסוק טו טו טו... והנה אני רואה מסוק צבאי במרחק של קילומטר או שניים נוחת בלב המדבר, ואדם אחד ניגש אליו..

תפילה מעומק הלב שמוגיעה עד לשמיים

אבל פתאום סיבוב לא נכון ואאחחחח...
מיד אני מוציא את היד, אבל הרב מאוד דם מתחיל לזוב ממני, כמה שאני מנסה לעצור את הדימום זה לא מצליח...
מה עושים??? מה עושים??? ופתאום אני מתחיל להרגיש סחרחורת, אני מבין שהמצב לא פשוט... אני שעה כבר בשמש וכל כך הרבה דם שאני מאבד ועכשיו סחרחורת... גם אם אני יצעד לעבר היישוב רוב הסיכויים שבאמצע הדרך אני פשוט יתמוטט, ואני לבד לבד!!!
מה עושים??? אומר הבחור להרב הופמן... הבנתי, אין שום פתרון בדרך הטבע! אין! רק ה' יתברך, רק הוא יכול להציל אותי! פרצתי בבכי, בכיתי "ריבונו של עולם, אבא, אבא, רק אתה יכול להציל אותי"!!! התפללתי ובכיתי...
לא עוברות כמה דקות ופתאום רעש... טו טו טו מסוק צבאי נוחת!!! בלב המדבר!!! מטרים ספורים ממני!!!
אני דופק לו בחלון, והישוב בפנים מסמן לי - מה אתה רוצה? אני מרים את היד, והוא רואה את הדם שנוזל... האיש במסוק יצא החוצה עם תיק עזרה ראשונה, חבש את ידי בצורה מקצועית ונתן לי לשתות... ואמר לי כך: בחורצ'יק קרה לך נס! אני קצין בכיר, וממש לפני כמה דקות אני מקבל איתות במכשיר הקשר שיש טלפון דחוף שמחכה לי, ידעתי על מה מדובר, אני רואה שאני מעל מדבר, לא מפריע לאף אחד אם אני ינחת כאן וינהל את השיחה ברוע ובשקט... החלטתי שאני מבצע נחיתה וכך אוכל לדבר ביישוב הדעת ולקבל החלטות שקולות, ואחרי זה אמשיך בטיסה. אני נוחת ואתה דופק לי פה בחלון...
אמר אותו בחור להרב הופמן, חשבתי לעצמי מאיפה הקב"ה יציל אותי... אולי יגיע פה איזה ג'יפ או טרקטורון, אבל ככה ישר משמיים על זה לא חלמתי...
מסיים הגר"ש מילר: המסר הגדול לכולנו - כשיהודי קורא לקב"ה באמת, מתוך אמונה שלימה, אבא! אבא!!! רק אתה!!! תפילות כאלו, תפילות כאלו!!! עליהן נאמר 'קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת'...
(גיליון 'מי באר' - יישר כח לידידנו מזכה הרבים הרב ישראל מאיר אלטמן שליט"א)

אני רוצה לספר לכם סיפור נורא ואיום, אותו שמעתי מפי בעל המעשה עצמו:
יש יהודי יקר תלמיד חכם חשוב בבני ברק, קוראים לו הרב אלכסנדר הופמן. (הוא הרשה לי להזכיר את שמו, הוא גר ברחוב בן יעקב בבני ברק). הוא היה אומר שיעור לפני שנים בישיבה בירוחם.
ירוחם זה עיר בלב מדבר. שם היה את הישיבה של רבי רפאל טיקוצ'ינסקי זצ"ל. בבוקר הוא היה אומר שיעור, אחה"צ הוא היה מגיע לישיבה ולומד כל פעם עם בחור אחר.
באותו יום שהסיפור קורה, הוא גמר ללמוד בשעה חמש ומשם הוא הלך הביתה. הוא מתאר לי, הבית שלי היה מהאחרונים ביישוב, מהחלון בסלון רואים נוף מדברי קסום... אני יושב שם בבית ומכין את השיעור, וכעבור כשעה פתאום אני שומע רעשים של מסוק טו טו טו... נבהלתי, אני מסתכל מהחלון, אני רואה מסוק צבאי באיזה עומק של קילומטר או שניים... מה קורה שם? אני מסתכל ורואה, שאחרי שהוא נוחת בלב המדבר, אדם אחד (לא הצלחתי לראות מי זה מחמת המרחק), ניגש מרחוק ומדבר ומתעסק עם מישהו מהמסוק... וכעבור חצי שעה המסוק נוסק אל על והאדם צועד לעבר היישוב. ככל שהוא מתקרב הוא רואה שמדובר באדם משלנו, כיפה וחולצה לבנה... האיש מתקרב יותר, ואני מזהה אותו!
מה??? זה הבחור שלמדתי איתו היום?... מה? הוא מתנהג כבחור ישיבה ויש לו עסקים עם הצבא? זה לא מריח טוב, חייבים לדבר עם הצוות... הוא ממשיך לספר לי, בח...המשך כל אותו היום לא הייתי מרוכז, וכך הגעתי לישיבה לסדר מוסר ומעריב.
אני רק נכנס והבחור רץ אליי, הרב, קרה לי נס! אני לא יודע אם הרב שם לב, היום לא הייתי במקום... היה לי צורך דחוף להתאוורר, החלטתי שאני עושה הליכה במדבר. אני הולך קילומטר או שניים, ופתאום אני רואה שיח קוצני מדברי, סוג של קקטוס כזה, מעניין לראות... אני בודק אותו מכל הכיוונים, לראות מה זה ואיך זה, והחלטתי פתאום 'בוא ננסה לראות מה יש בפנים'... אני מנסה להוריד ענף, וכמובן נזהר מהקוצים הגדולים,

בהגיע יום הדין בבית משפט בגין הערעור, היה נראה שאין השופט מוכן להקל מאומה מעונשו של האברך. אך ביני לביני אמר השופט לסנגור, כי ברצונו לשוחח עמו אחר הדין בארבע עיניים...

כ"ק האדמו"ר מסאסוב שליט"א עם סיפור נפלא על שלא לדבר בעת התפילה

עם הסנגור ואמר לו: "הייתי חייב לפסוק את הדין בחומרה, מאחר והיו כתבים זרים בעת המשפט; אולם כעת הנני אומר לך, עמוד עמי בקשר בשעות הקרובות ונראה מה אפשר לסייע".

ואכן, אחרי כמה שעות שוחח עם השופט, וסיפר לו השופט כי זוגתו עובדת אצל אדם נכבד (איני רוצה לפרט, והמבין יבין), וכבר שבועיים שהוא שואל אותה מדי יום על עצור דתי שיש בכלא בגלל עבירות ממון שצריך לפסוק עבורו, ושאל אותה על דעתה, אך היא הייתה מספיק חכמה שלא להתערב בטענה שהיא אישה פשוטה ואינה מבינה בדברים אלו.

בהגיע יום חמישי לפנות ערב, אמר לה האיש הנכבד: "אם תגידי לי לשחררו, אשחררנו!" אמרה לו: "הוא הרי אב לילדים, ואיך יש לך לב להחזיק אותו בכלא שנים רבות כל-כך?!" ואמר לה: "בסדר!"

בסיימו את דבריו, אמר השופט לסנגור: "עוד שעתיים תבוא עם רכבך לשערי בית הכלא", שם חיכו לו ארבעה אנשי ביטחון ונתנו לו במשרדי הכלא פספורט. הם אמרו לאברך: "סע עם הסנגור ושלא תעז לשוב כאן למדינה לעולם!"... תיכף העלוהו על מטוס חזרה לביתו, ואף אחד בעולם לא ידע מכך, אפילו לא המשפחה. כאשר יצא מנמל התעופה עם הפספורט ורצה להיכנס למונית, לפתע צצו משום מקום שני אנשים, קראו לו, ואמרו לו: "הבא לנו את הפספורט שלך"..." לקחו ממנו את הדרכון ופטרוהו לשלום...

לפנות בוקר, דפיקות בדלת, והנה אב המשפחה ניצב על הסף, חי וקיים...

"זהו כוח הקבלה שלא לדבר בעת התפילה", חידד כ"ק אדמו"ר מסאסוב שליט"א והמשיך: "ומידה טובה מרובה: ומה אם בזכות השתיקה בשעת התפילה זוכים לישועת ה', על אחת כמה וכמה אם לא רק ישתקו בעת התפילה, אלא אף יוסיפו לכוון בתפילה וזעקה ותחנונים מרובים, אזי ישועת ה' כהרף עין ונוכה שלא יזדקקו לישועות כאלו, ושלא נגיע כלל לידי צר ומצוק".

(להתענג בתענוגים - המבשר תורני)

"ביודעי ומכירי קאמינא", סיפר כ"ק מרן אדמו"ר מסאסוב שליט"א בדבריו הנוקבים בליל הושענא רבה העעל"ט, בהם עורר את הציבור להתחזק ביתר עוז באיסור הדיבור בשעת התפילה, כסגולה להינצל מכל רע ולהיפקד בדבר ישועה ורחמים. וזה דבר המעשה המופלא:

אברך שהיה עצור בבית כלא באחד ממקומות אירופה, בעקבות מסחר אסור ביהלומי דמים (יהלומים שמקורם ממכרות כפייה, שאסורים לשיווק על-פי השלטונות), והייתי מעורב בזה. היה חשש שידונוהו למיתת ח"ו, ולבסוף המירו עונשו לכעשרים שנות מאסר, כולל עבודת פרך שלא יוצאים משם בחיים.

אברך זה היה מתפלל בבית מדרשו של אחד הצדיקים, ואותו צדיק הורה שיאמרו כל יום כמה פרקי תהלים לזכות אותו אברך. הגבאי באותו בית מדרש הוא ממכריי, ושח לי הדברים כהווייתן. אמרתי לו, כי ודאי ראוי וצריך לומר את פרקי התהלים שהורה אותו צדיק, אך הנני מציע להחתים את הציבור בבית המדרש שמקבלים על עצמם שלא לדבר כלל בבית המדרש במשך שנה תמימה (כל התפילות, כל ימי השנה), וייקחו פתק זה ויניחוהו על הציון הק' של הרה"ק רבי יענקל'ה מפשעווארסק זי"ע, ויעשוהו שליח לילך לפני כיסא הכבוד ולעורר זכות ורחמים על אותו אברך לישועתו בזכות קבלה זו.

וכך עשו, כאשר רובא דרובא של הציבור חתמו יחד על פתק זה, ואלו שלא חתמו התבקשו לילך להתפלל בבית מדרש אחר... ואכן הלכו להתפלל בבית מדרש אחר. והנה, בני משפחתו ניסו להשתדל בכל מיני דרכים ואופנים להקל מעליו עונשו, אך הכול היה נראה כחסר סיכוי ותוחלת, ואף לקחו סנגור במוסקבה שינסה לערער על פסק הדין, אך המצב לא היה פשוט, מאחר ושפטוהו בגין עבירות ממון במזיד, שהיה האברך מוזהר על-כך מראש!

בהגיע יום הדין בבית משפט בגין הערעור, היה נראה שאין השופט מוכן להקל מאומה מעונשו של האברך. אך ביני לביני אמר השופט לסנגור, כי ברצונו לשוחח עמו אחר הדין בארבע עיניים... אחרי הדין הלכו לקרן זוית, מוסתר מעיני רואים, והשופט שוחח

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

זלמן הורד ממקומו במהירות, שומר אחד הוצב לידו עד לביורור המלא. כמה שומרים נוספים, שיכורים למחצה, נקראו לעזור, עד שהתגלו החבילות היקרות שניחוח משכר עלה מתוכן

מילה אחת מיותרת... כמה חבל..

בגושים כלשהם שאינם חלק מרצפת העגלה. זלמן הורד ממקומו במהירות, שומר אחד הוצב לידו עד לביורור המלא. כמה שומרים נוספים, שיכורים למחצה, נקראו לעזור, כל החציר נגרף אל השלג בחוץ עד שהתגלו חבילות הסבון היקר. ניחוח משכר עלה מתוכן.. ידיו הרוטטות של זלמן נקשרו, והוא הובהל חיש אל עגלת משטרה קטנה. שני אוקראינים מתיישבים משני צדדיו, הרכב מנתר על רום מושבו, מצליף בסוסים החסונים שסמל המשטרה המקומית תלוי על מצחם השעיר, הם מזנקים קדימה, לעבר בתי המעצר.

השופט הזקן לימים יושב על קתדרתו, מקשיב לדברי שומר הגבול שמספר על אופן תפיסת הסחורה המוסתרת בעגלה, אותה התכוון זלמן היהודי להבריח מבלי דיווח ותשלום כנדרש בחוק. ממול עומד עורך הדין היהודי - ד"ר סולומון שהגיע לסנגר על זלמן.

בני עיירתו של זלמן שמעו על הצרה אליה הוא נקלע, ובמסירות מופלאה גייסו סכום נכבד כדי לשכור את שירותיו של סולומון שכבר הוכיח את עצמו לא פעם כסניגור מיומן שמחולל פלאות באוזניהם של השופטים, לפעמים בדרכים מקוריות במיוחד. "כבוד השופט", פתח הדוקטור היהודי כשניתנה לו רשות התגובה לדברי התביעה, "ההגנה טוענת בתוקף כי מרשי לא ידע כלל על הימצאותה של הסחורה המוברחת בתחתית העגלה. הוא קיבל את העגלה כשהיא מלאה מידי של סוחר ערמומי אחר, הלה הסתיר את הסחורה היקרה מתחת לחציר אותו ביקש היהודי לקנות, כשהוא מתאם עם פורעי חוק מקומיים שישלפו משם את הסבונים ברגע שהיהודי יצליח לעבור את הגבול ללא בדיקה. אני חוזר, זלמן לא ידע דבר וחצי דבר אודות המסתתר בעגלתו בניגוד לחוק, ועל כן הוא זכאי מכל ההאשמה".

"מנין לך כל זאת?" תמה השופט בגיחוך.

"יש לי הוכחה מוחצת לכך!" סולומון משיב בבטחה.

"ומה היא?" סבלנותו של השופט מתקצרת עם כל שאלה נוספת.

"פשוט מאוד, הסבון המיוחד הזה עשוי בחלקו משומן חזיר".

השופט מצמצם את עיניו, ולאחר הרהור קצר שואל באי הבנה

- "ומה בכך?"

מרבד השלג הצחור מכסה את כל מרחב האופק. זקיפים לבנים מזדקרים פה ושם, מעידים על עצים מחודדים המסתתרים מבעד לקרח. צמד הסוסים היגעים מגייסים את מלוא מרצם להיענות למכות השוט של בעליהם, מבוססים בשלג, מותירים טביעות פרסות עמוקות.

אבל זלמן עצמו היה רחוק מלהתענג על הלבון הבראשית שהקיף אותו. דאגה מכרסמת בו, הם מתקדמים אל מעבר הגבול, והברחת מכס הינה מן החמורות מבחינתם של האוקראינים מאובני הלב. אין לו ברירה, את המשפחה צריך לפרנס ולפעמים גם מוכרחים לנסות דרכים פחות מקובלות לשם כך.

העגלה הרחבה מלאה בחציר צהבהב, מה שנראה כלפי חוץ כהובלה סתמית של מזון משובח לפרות חליבה. אבל בפנים, מתחת לערימת השחת, מונחים הארגזים היקרים. רכישת מציאה של אלפי סבונים משובחים. סבון מוצק וריחני שמהווה יקר-מציאות במחוז בו זלמן גר. שווי ההברחה מגיע לכמה ריבוא רובלים. והדבר בהחלט מצדיק את הסיכון. אבל כל החישובים הללו אינם עוזרים מאומה לקרביו המתהפכים בקרבו בפחד בלתי נשלט. הוא מלמל פרקי תהילים מתוך הזיכרון ומיחל למצוא את עצמו אחרי ההרפתקה.

ביתני השומרים כבר נראים בביור, מוטות ברזל לרוחב הדרך חוסמים את המעבר, ואוקראינים מגודלים מאיישים את המקום בקפדנות.

הסוסים נעצרים סמוך למחסום, פולטים נשיפות נזעמות אל הכפור. השומרים ניגשים אל מושבו של זלמן ודורשים מסמכים. הוא מגיש להם את ניירותיו בפנים רגועות למראה, מנסה לשוות לתנועות גופו אופי של מי שבטוח בחוקיות מעשיו.

שומר אחד ניגש אל העגלה ומתבונן בערימה המשעממת, הוא תוקע את כפו הגדולה בין הגבעולים היבשים ולא מרגיש בדבר חריג. הוא מעווה את פניו באכזבה, נראה היה כי הוא מחפש להפיג את שעמומו המתמשך בלכידת דג שמן.

הוא פוקד על חברו לעכב את העגלה עד שהוא חוזר, ניגש אל ביתן השמירה, וחוזר כשקרב ארוך בידי. לבו של זלמן צונח אל מגפיו המרופטים, ה'שיגעון' הזה מתכוון לבצע חיפוש מדוקדק בחציר. אפסו הסיכויים.

האוקראיני לא היה צריך לנבור מידי הרבה, הוא רק תחב את הקרש פעם ופעמיים מתחת לתלולית ההסוואה עד שהרגיש

זלמן היהודי - "ילמדני נא, היכן מופיע בתורה איסור סחורה בשומן חזיר? מעודי לא שמעתי על כך! האם אני עם הארץ עד כדי כך?"
עניי השופט והנוכחים נקרעו לרווחה... מה שאדם מסוגל להרוס לעצמו בכמה מילים...

בתקופה זו, אנו מתפללים ובטוחים על שומר ישראל שיצילנו מכל פגע, אך אזהרה אחת מוזהרת לנו: נצור לשונך! אל תקלקל! כך כתב הסבא קדישא מראדין: "אין הקב"ה רוצה להשתתף כלל עם בעל לשון הרע להציל אותו מצרותיו, ואין שום עצה לאדם, רק שינצור לשונו מרע... וזה לשון המדרש... אמר הקב"ה: מכל צרות הבאות עליכם אני יכול להציל אתכם, אבל בלשון הרע הטמן עצמך ואין אתה נפסד..." (שער הזכירה פרק ד)
(דרך חיים - לוח מתמידים)

סולומון פוקח עיניים נדהמות אל השופט הנבער - "אדוני השופט המלומד אינו יודע?!" הישיש זע על מקומו באי נוחות והסניגור ממשיך בקול נמוך - "בוודאי אדוני שכח, אבל מיד בוודאי ייזכר בעובדה הידועה שהיהודים מוזהרים בתורתם שלא לאכול, ולא למכור ולא להתעסק בשום צורה שהיא בשומן חזיר, גם לא כדי למכור לגויים, והעובר על מצווה זו נענש באלף מלקות על ידי הרבנים. אין דבר יותר מפורסם מזה, לא תמצא יהודי שימכור לך משהו שמכיל חזיר!"
הגוי בעל הגלימה מזנק על מקומו כנזכר - "נכון! איך שכחתי, וודאי, למדתי על זה בתנ"ך, אוהו, זה אחד מהדברים הידועים".
עורך הדין נותר רציני להחריד - "אם כן, איך יתכן הדבר שהיהודי הזה שהוא שומר תורה ומצוות יתעסק בהברחת סבונים משוקצים שכאלה?! אין זה אלא שבני עוולה החביאו אותם בעגלתו ללא שידע מאומה מכך".
השופט המשוכנע התכונן להכריע את הדיון.
"הרב סולומון" - נשמע לפתע קולו השואל של הנאשם עצמו,

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדרך היומי

כיצד היה מים בביתו של הגאון רבי יהודה צדקה בתקופת הצנע?

בבא קמא דף י"ז

הוי כל צמא לכו למים

לשמה", דהיינו: העוסק בתורה לשמה זוכה הוא שהמים יגיעו אליו עד השולחן, והעוסק בתורה שלא לשמה צריך הוא לצאת ולהביא מים.
חכם שלום שליט"א הבין את התוכחה, ובכל זאת ניגש לראש הישיבה לאחר השיעור, ובענוות חן גדולה שאל: "ומה עשה מורנו ורבנו שליט"א? האם לא הלך לעמוד בתור לחלוקת המים?"
"אספר לך את אשר קרה איתי", ענה לו ראש הישיבה: "אתמול בלילה לאחר 'תיקון חצות' בכיתי על מיטתי והתחננתי: ריבנו של עולם! מחר בבוקר מחלקים מים ואיני רוצה לאחר ללימוד בישיבה, תעזור לי! ומיד יצאתי מהבית והלכתי לכיוון הבור שהיה סגור במנעולים, כשהסתובבתי סביבו הבחנתי בנקב קטן, ומיד רצתי לבית והבאתי צינור גומי ודליים, ותחבתי את הצינור בנקב ושאפתי רבות עד שהחלו לצאת מים דרך הצינור, ומילאתי את הדליים וחזרתי לבית".
(גיליון אהבת ישראל)

ראש מועצת חכמי התורה הגאון הגדול חכם שלום כהן זצ"ל נמנה על תלמידיו של ראש הישיבה מרן הגאון רבי יהודה צדקה ראש ישיבת פורת יוסף זצ"ל. באחד מימי הצנע, בהם חולקו מים ולחם במשורה, ולפעמים היו עומדים בתור שעתים ושלוש כדי לקבל מים, איחר חכם שלום שליט"א לשיעור. לשאלת ראש הישיבה: "מדוע איחרת?" ענה חכם שלום שליט"א: "כבודו יודע שההורים שלי זקנים (אביו היה ראש המקובלים חכם אפרים הכהן זיע"א) ונאלצתי לעמוד היום בתור יותר משעתיים כדי לקבל מים".
ראש הישיבה זיע"א לא ויתר והמשיך ואמר: אני תמה עליך ר' שלום, שהרי בוודאי ידועה לך קושיית הגמרא אודות הסתירה בפסוקים: "כל צמא לכו למים", משמע, שהצמא צריך ללכת למים; ואילו בפסוק אחר כתוב: "לקראת צמא יאתיו (יביאו) מים", משמע שצריכים להביא את המים אל הצמא. ומתרצת הגמרא: כאן בעוסק בתורה לשמה, וכאן בעוסק בתורה שלא

כשאוכלים בגינה ציבורית - האם צריך לשבת במקום אחד?

'עירוב' של שבת. ואם אינו מוקף במחיצות, יש אומרים, שהמעבר בו ממקום למקום נחשב כמעבר מחדר לחדר, דהיינו, שאם היתה דעתו לכך בשעת הברכה, או שרואה מהמקום השני את מקום אכילתו הראשון - רשאי לכתחילה לעבור; ובדיעבד, אף כשלא היתה דעתו לכך, ואינו רואה את מקומו הראשון, אינו מברך. וראה במקורות.

[שו"ע קעח, ב, משנ"ב כג ו'כה, וביה"ל ד"ה בבית; בו"מ דרשו, 17, וראה שם, 18; וראה שו"ע שם, ג, משנ"ב לז-לח, ושעה"צ ל-לא]

כפי שלמדנו, אסור לצאת ממקום האכילה כי אם בתנאים מסוימים, והיציאה עשויה לחייב ברכות נוספות לפני המשך האכילה, והדין משתנה בין יציאה מהבית, לבין מעבר מחדר לחדר; ואילו מעבר ממקום למקום באותו החדר מותר לכתחילה, ואינו מחייב כל ברכה.

ובנוגע למעבר ממקום למקום באמצע אכילה במקום פתוח - אם הוא מוקף במחיצות, הריהו נחשב כחדר אחד, ומותר לכתחילה לעבור ממקום למקום; ויש שהורה, כי די בהיקף

באיזה מאכל תלוי דין היציאה ממקום האכילה בכמות הנאכלת?

וכדומה, כמות של 'כזית', המחייבת בברכה אחרונה; (או לפי השיטה הכוללת גם יין בדין זה, כנ"ל - דווקא כששתה כמות של רביעית, המחייבת בברכה אחרונה); אך אם אכל פחות מכך, דינו כאוכל מאכל שאינו טעון ברכה במקומו, אשר יציאתו עשויה לחייבו בברכה ראשונה. אולם, ברכה אחרונה, לדעת הרמ"א, אינו מברך בכל מקרה אלא לאחר סיום האכילה.

[שו"ע קעח, ב, ומשנ"ב כו ו'כה; בו"מ דרשו, 20; וראה תקצירים קודמים]

לדעת הרמ"א, האוכל מאכל הטעון ברכה אחרונה במקום האכילה - דהיינו, פת; ויש אומרים, גם מיני דגן; ויש אומרים, גם זיתים, תמרים, ענבים, יין, תאנים או רמונים - אם היתה דעתו בשעת הברכה לצאת ממקומו, רשאי לכתחילה לצאת ולהמשיך באכילתו ללא כל ברכה; ואם לא היתה דעתו לכך, אינו רשאי לצאת, אך בדיעבד, ימשיך באכילתו ללא כל ברכה.

ודין זה, הוא דווקא כשאכל מהמאכל עצמו, ללא צירוף ממרח

האוכל עוגה ותפוח ועבר למקום אחר - האם רשאי להמשיך באכילתו?

ברכה אחרונה במקומם, נחלקו הפוסקים בנוגע לאוכל מהם יחד עם מאכל שאינו טעון ברכה אחרונה במקומו - כגון עוגה ותפוח - האם שינוי מקום באמצע האכילה יחייב ברכה ראשונה על המאכל שאינו טעון ברכה במקומו, או ש'המשך' האכילה של המאכל הטעון ברכה במקומו, חלה גם על המאכל האחר.

[ביה"ל קעח, ב, ד"ה ואכל; בו"מ דרשו, 22]

בהמשך לאמור: לדעת הרמ"א, האוכל פת, ושינה את מקומו באמצע האכילה, רשאי לאכול במקום האחר, או לשוב ולאכול במקום הראשון, כל מאכל שנחשב כחלק מהסעודה, ללא ברכה ראשונה, גם אם מאכל זה מצד עצמו אינו טעון ברכה אחרונה במקומו; משום שאכילה זו היא המשך הסעודה, והמאכל נטפל אל הפת, שאינה מחייבת ברכה נוספת למרות שינוי המקום, כנ"ל אולם, לדעת הסוברים שגם מיני דגן ושבעת המינים טעונים

* שינוי מקום באמצע האכילה באותו החדר מותר לכתחילה, ואינו מחייב כל ברכה שהיא, ואף אם אינו רואה ממקומו השני את מקומו הראשון מחמת שיש חפץ המסתיר את הראייה.
* יציאה למרפסת שאינה מקורה באמצע האכילה - נחלקו הפוסקים אם נחשבת כיציאה מחדר לחדר, או כיציאה מבית לבית, שדינה חמור יותר; ויש שהסתפק בדבר.
* אדם האוכל יחד עם אנשים אחרים, וביציאתו נותר במקום לפחות אחד מהם - אין היציאה נחשבת כהפסקת האכילה, ובשובו למקום רשאי להמשיך באכילתו ללא ברכה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מאכל שיש עליו לחות מחמת קירור או הקפאה - האם צריך ליטול ידים לפני אכילתו?

שב והפך לנוזל - אם מדובר ביין, חלב, או מים, צריך ליטול ידים. ואם מדובר בשמן ובדבש - נחלקו הפוסקים אם צריך ליטול ידים ולחות הנוצרת על גבי המאכל מחמת קירור או הקפאה - יש שנהג להחמיר ולהחשיבה כמים לענין זה, ויש שהקל בדבר.

[שו"ע קנח, ד, משנ"ב יב, יד רטו, ושעה"צ טו; בו"מ דרשו, 19, 20, 21, 22 ו-24; וראה שם, 40-41]

חכמינו ז"ל תיקנו ליטול ידים לפני אכילת 'דבר שטיבולו במשקה'. והיינו, מאכל שהדרך לטובלו או להשרותו במים, יין, חומץ של יין, חלב, שמן זית, או דבש דבורים, וכשבא לאוכלו יש על גביו אחד מנוזלים אלו - צריך ליטול ידים לפני אכילתו.

ואם הנוזל נעשה קרוש, אף אם הוא רך - אין צורך ליטול ידים; ויש אומרים שאם מדובר בדבש, צריך ליטול ידים. ואם הקרוש

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666